

PRAVILNIK
ZA IZVRŠENJE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA
U SLUČAJU ORUŽANOG SUKOBA

G l a v a I

I KONTROLI

Član 1

Međunarodni spisak ličnosti

Od momenta stupanja na snagu Konvencije, Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu sastavlja međunarodni spisak svih ličnosti, koje su označile Visoke Strane Ugovornice kao kvalifikovane za vršenje funkcija Generalna komesara za kulturna dobra. Ova će lista, na inicijativu Generalnog direktora, a na osnovu zahteva formulisanih od visokih Strana Ugovornica, biti periodično revidirana.

Član 2

Organizacija kontrole

Čim je jedna od Visokih strana Ugovornica angažovana u oružanom sukobu, na koji se primenjuje član 18 Konvencije:

a) Ona imenuje predstavnika za kulturna dobra koja se nalaze u njenoj teritoriji, ako ona okupira drugu teritoriju, onda je dužna da naimenuje specijalnog predstavnika za kulturna dobra, koja se nalaze na toj teritoriji;

b) Sila zaštitnica, koja deluje za svaku od Strana u sukobu sa tom Visokom Stranom Ugovornicom imenuje delegate kod ove poslednje shodno članu 3, koji sleduje;

c) Generalni komesar za kulturna dobra biće naimenovan kod ove Visoke Strane Ugovornice, shodno narednom članu 4.

Član 3.

Naimenovanje delegata Sila zaštitnica

Sila zaštitnica imenuje svoje delegate od članova svog diplomatskog ili konzularnog personala ili drugih ličnosti u saglasnosti sa Stranom kod koje će ovi vršiti svoju misiju.

Član 4

Naimenovanje Generalnog komesara

1) Generalni komesar za kulturna dobra se bira sa međunarodnog spiska ličnosti u saglasnosti kako sa Stranom kod koje će vršiti svoju funkciju tako i sa Silama zaštitnicama suprotnih Strana.

2) Ako se Strane ne mogu složiti u toku od tri nedelje od otvaranja pregovora po ovoj tački, one će zatražiti od Predsednika "Međunarodnog suda pravde da imenuje Generalnog komesara, koji će stupiti na dužnost tek kad bude dobio pristanak Strane kod koje treba da vrši svoju misiju.

Član 5

Funkcije delegata

Delegati Sila zaštitnica konstatuju narušavanje Konvencije, vrše anketu uz pristanak Strane kod koje obavljaju svoju misiju, o okolnostima pod kojima su se ova narušavanja desila, preduzimaju korake na licu mesta kako bi ova narušavanja prestala i, u slučaju potrebe, izveštavaju Generalnog komesara o ovim narušavanjima. Oni ga drže u toku svojih aktivnosti.

Član 6

Funkcije Generalnog komesara

1) Generalni komesar za kulturna dobra raspravlja sa predstavnikom Strane, kod koje vrši svoju misiju i sa zainteresovanim delegatima, sve probleme koji su se pojavili u vezi sa primenom Konvencije.

2) On ima pravo odluke i naimenovanja u slučajevima koji su predviđeni u ovom Pravilniku.

3) U saglasnosti sa Stranom, kod koje vrši svoju misiju, on ima pravo da naredi anketu ili da je vodi lično.

4) U cilju primene Konvencije, on preduzima kod Strana u sukobu ili kod njihovih Sila zaštitnica, sve korake koje smatra da su korisni.

5) On sastavlja potrebne izveštaje o primeni Konvencije i saopštava ih zainteresovanim Stranama, kao i njihovim Silama zaštitnicama. On dostavlja kopije Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, koji može upotrebiti samo njihove tehničke podatke.

6) U slučaju da ne postoji Sila zaštitnica, Generalni komesar vrši funkcije Sile zaštitnice shodno članovima 21 i 22 Konvencije.

Član 7

Inspektori i eksperti

1) Svaki put kad Generalni komesar za kulturna dobra, na traženje ili nakon konsultacije zainteresovanih delegata, smatra za potrebno, on predlaže, uz odobrenje Strane kod koje vrši svoju misiju, jedno lice za inspektora kulturnih dobra, koja će vršiti jednu određenu misiju. Inspektor je odgovoran samo Generalnom komesaru.

2) Generalni komesar, delegati i inspektori mogu se obratiti za usluge ekspertima, koji će takođe biti predloženi, radi odobrenja, Strani navedenoj u prethodnom paragrafu.

Član 8

Vršenje kontrolne misije

Generalni komesari za kulturna dobra, delegati Sila zaštitnica, inspektori i eksperti ne treba niukom slučaju da pređe granice svoje misije. Oni su dužni, naime, da vode računa o potrebama sigurnosti Visoke Strane Ugovornice kod koje vrše svoju funkciju, kao i da vode računa, u svim prilikama, o zahtevima vojne situacije kako im ih je saopštila navedena Visoka Strana Ugovornica.

Član 9

Zamena Sila zaštitnica

Ako jedna od Strana u sukobu ne koristi ili prestane da se koristi uslugama Sile zaštitnice, može se zatražiti od neutralne države da preuzme funkciju Sile zaštitnice u cilju određivanja Generalnog komesara za kulturna dobra, shodno proceduri predviđenoj u napred navedenom članu 4. Ovako određeni Generalni komesar može eventualno poveriti inspektorima funkcije delegata Sila zaštitnica kako je to određeno ovim pravilnikom.

Član 10

Rashodi

Plata i troškovi Generalnog komesara za kulturna dobra, inspektora i eksperata padaju na teret Strane kod koje se obavlja njihova misija. Plata i troškovi delegata Sila zaštitnica biće predmet sporazuma između ovih Sila i Država čije interese one štite.

G l a v a I I
SPECIJALNA ZAŠTITA

Član 11

Improvizovana skloništa

1) Ako je Visoka Strana Ugovornica u toku oružanog sukoba, prinuđena nepredviđenim okolnostima da uredi improvizirano sklonište i ako želi da ono bude stavljeno pod specijalnu zaštitu, ona će to odmah saopštiti Generalnom komesaru, koji kod nje vrši svoju misiju.

2) Ako Generalni komesar smatra da okolnosti i važnost kulturnih dobara, koji su sklonjeni u ovom improviziranom skloništu, opravdavaju jednu takvu meru, on može odobriti Visokoj Strani Ugovornici da na sklonište stavi znak raspoznavanja definisan u članu 16 Konvencije. On saopštava svoju odluku, bez odlaganja, zainteresovanim delegatima Sila zaštitnica, od kojih svaki može da u roku od trideset dana naredi neodložno povlačenje ovog znaka.

3) Čim su svi delegati izjavili svoju saglasnost ili ako je isteklo trideset dana, a da ni jedan od zainteresovanih delegata nije stavio primedbu iako je, prema mišljenju Generalnog komesara, improvizirano sklonište ispunilo uslove predviđene članom 8 Konvencije, Generalni komesar će tražiti od Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu upis ovog skloništa u Registar kulturnih dobara, koja su pod specijalnom zaštitom.

Član 12

Međunarodni registar kulturnih dobara koja
se nalaze pod specijalnom zaštitom

1) Ustanovljava se "Međunarodni registar kulturnih dobara koja se nalaze pod specijalnom zaštitom".

2) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu vodi ovaj Registar. On dostavlja kopije ovog Registra kako Generalnom sekretaru Organizacije Ujedinjenih nacija, tako i Visokim Stranama Ugovornicama.

3) Registar se deli na glave od kojih se svaka odnosi na jednu od Visokih strana Ugovornica. Svaka glava ima tri odeljka sa odgovarajućim naslovima: skloništa, centri u kojima se nalaze kulturne znamenitosti, druga nepokretna dobra. Generalni direktor će odrediti detaljnu sadržinu svakog odeljka.

Član 13

Zahtevi za upis

1) Svaka od Visokih Strana Ugovornica može zatražiti od Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu da upiše u Registar izvesna skloništa, centre u kojima se nalaze kulturne znamenitosti ili druga nepokretna kulturna dobra, koji se nalaze na njenoj teritoriji. U ovim molbama će saopštiti mesto gde se nalaze ova dobra i potvrditi da ona ispunjavaju uslove koji su predviđeni u članu 8 Konvencije.

2) U slučaju okupacije, Okupaciona sila ima mogućnost da traži ovo upisivanje.

3) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu šalje bez odlaganja kopiju zahteva za upisivanje svakoj od Visokih Strana Ugovornica.

Član 14

Primedbe

1) Svaka Visoka Strana Ugovornica može se usprotiviti upisivanju jednog kulturnog dobra upisujući pismo Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu. Ovo pismo treba da mu je uručeno u roku od četiri meseca, računajući od dana kada je poslao kopiju molbe za upisivanje u Registar.

2) Ovo protivljenje treba da bude obrazloženo. Jedini razlozi za to mogu biti:

- a) da dobro nije kulturno dobro;
- b) da nisu ispunjeni uslovi navedeni u članu 8 Konvencije.

3) Generalni direktor šalje bez odlaganja Visokim stranama Ugovornicama kopiju pisma o suprodstavljanju. On traži, ako je potrebno, mišljenje Međunarodnog komiteta za spomenike, umetnička i istoriska mesta i arheološke iskopine, a pored toga, ako smatra za korisno, i mišljenje svakog drugog organizma ili kvalifikovanog lica.

4) Generalni direktor ili Visoka Strana Ugovornica, koja je tražila upis, mogu uvek preduzeti potrebne korake od Visokih Strana Ugovornica, koje su se usprotivile upisu, kako bi ovo bilo povučeno.

5) Ako se jedna Visoka Strana Ugovornica, pošto je za vreme mira zatražila upis kulturnog dobra u Registar, nađe angažovana u oružanom sukobu, pre nego što je upis stupio na snagu, kulturno dobro u pitanju biće privremeno neodložno upisano u Registar od strane Generalnog direktora, u očekivanju da bude potvrđeno, povučeno ili poništeno svako protivljenje, koje može ili bi moglo biti učinjeno.

6) Ako, u roku od šest meseci od dana prijema pisma kojim se odbija upis, Generalni direktor ne primi od Visoke Strane Ugovornice, koja se usprotivila upisivanju, saopštenje kojim se notifikuje da je ovo protivljenje povučeno, Visoka Strana Ugovornica, koja je tražila upisivanje, može pribеći arbitražnoj proceduri, koja je predviđena u narednom paragrafu.

7) Traženje arbitraže treba da bude učinjeno najdalje godinu dana od datuma kada je Generalni direktor primio pismo o protivljenju za upisivanje. Svaka od Strane u sporu određuje po jednog arbitra. U slučaju da je traženje za upis bilo predmet više od jednog protivljenja, Visoke Strane Ugovornica, koja su usprotivile upisivanje, određuju zajedno jednog arbitra. Dva arbitra biraju superarbitra iz međunarodne liste, predviđene u članu 1 ovog Pravilnika; ako se ne mogu složiti u izboru, zatražićе od Predsednika Međunarodnog suda pravde da imenuje jednog superarbitra, koji ne treba obavezno da bude izabran sa međunarodne liste. Tako sastavljen arbitražni sud određuje svoju sopstvenu proceduru; njegove odluke su bez apela.

8) Svaka od Visokih Strana Ugovornica može da izjavi, u momentu kada se pojavi spor u kome ona učestvuje, da ne želi primenu arbitražnog postupka, predviđenog u prethodnom paragrafu. U ovom slučaju o suprotstavljanju na upis obaveštavaju se od strane Generalnog direktora Visoke Strane Ugovornice. Suprotstavljanje upisivanju biće potvrđeno samo ako Visoke Strane Ugovornice tako odluče dvotrećinskom većinom glasova. Glasanje će se izvršiti pismenim putem, ukoliko Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu ne

bude smatrao za neophodno da sazove sastanak, shodno ovlašćenjima koja su mu data članom 27 Konvencije. Ako Generalni direktor odluči da pristupi glasanju pismenim putem, on će pozvati Visoke Strane Ugovornice da mu pošalju svoje glasove u zapečaćenim kovertima u roku od šest meseci od dana kada ih je pozvao da to učine.

Član 15

Upis

1) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu upisuje u Registar, pod rednim brojem, sva kulturna dobra za koje je traženo upisivanje, ukoliko nije primio nikakvu primedbu, protivu upisa u roku predviđenom u prvom paragrafu 14 člana.

2) Samo u slučaju da je stavljena primedba na upis i isključujući ono što je rečeno u paragrafu 5 člana 14 Generalni direktor neće pristupiti upisu dobra u Registar sve dok suprotstavljajanje ne bude povučeno ili potvrđeno shodno proceduri navedenoj u paragrafu 7 člana 14 ili onoj iz paragrafa 8 istog člana.

3) U slučaju predviđenom u paragrafu 3 člana 11, Generalni direktor pristupa upisivanju na traženje Generalnog komesara za kulturna dobra.

4) Generalni direktor šalje bez odlaganja overenu kopiju svakog upisa u Registar: Generalnom sekretaru Organizacije Ujedinjenih Nacija, Visokim Stranama Ugovornicama i, na traženje Strane koja je zahtevala upisivanje, svim drugim Državama predviđenim u članovima 30 i 32 Konvencije. Upisivanje stupa na snagu trideset dana nakon slanja ovih kopija.

Član 16

Brisanje iz Registra

1) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, brisaće jedno kulturno dobro iz Registra:

a) na traženje Visoke Strane Ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi kulturno dobro;

b) ako je Visoka Strana Ugovornica, koja je tražila upisivanje, otkazala Konvenciju i ako je ovaj otkaz stupio na snagu;

c) u slučaju predviđenom paragrafom 5 člana 14, kad je je suprotstavljano bilo potvrđeno nakon procedure navedene u paragrafu 7 člana 14 ili one koja je predviđena u paragrafu 8 istog člana.

2) Generalni direktor šalje bez odlaganja Generalnom sekretaru Organizacije Ujedinjenih nacija, kao i svim Državama koje su primile kopiju o upisivanju u Registar, overenu kopiju o svakom brisanju iz Registra. Brisanje stupa na snagu 30 dana nakon odašiljanja ovih kopija.

G l a v a I I I TRANSPORTI KULTURNIH DOBARA

Član 17

Procedura za dobijanje imuniteta

1) Traženje navedene u paragrafu 1 člana 12 Konvencije upućuje se Generalnom komesaru za kulturna dobra. U ovom traženju treba navesti razloge na kojima se traženje zasniva i specificirati približan broj i važnost kulturnih dobara, koja treba da se prenesu, sadašnje mesto gde se ova dobra nalaze, njihovo novo predviđeno mesto, transportna sredstva, put kojim će ići, predvidjeti datum za prevoz kao i sve druge korisne informacije.

2) Ako Generalni komesar, nakon što je zatražio mišljenja koja smatra pogodnim, ceni da je ovaj transport opravdan, on će konsultovati zainteresovane delegate Sila zaštitnica o predviđenim načinima za izvršenje prevoza, Nakon ovog konsultovanja, on izveštava o transportu zainteresovane Strane u sukobu priključujući ovoj notifikaciji sve potrebne informacije.

3) Generalni komesar određuje jednog ili više inspektora, koji ima da utvrde, da li transport sadrži samo dobra označena u molbi, da li se transport izvodi po odobrenim uslovima, kao i da li je snabdeven znakom raspoznavanja, ovaj ili ovi inspektori sprovode transport do mesta opredjeljenja.

Član 18

Transport u inostranstvo

Ako se prenos pod specijalnom zaštitom vrši na teritoriju druge zemlje, on će se izvesti ne samo na osnovu člana 12 Konvencije i člana 17 ovog Pravilnika, već još imajući u vidu i sledeće:

a) Za vreme dok se kulturna dobra nalaze na teritoriji druge Države, ova će biti depozitar za ova dobra. Ova Država će ukazati ovim dobrima istu pažnju koliko ukazuje svojim sopstvenim kulturnim dobrima, odgovarajuće važnosti;

b) Država depozitar vratiće ova dobra tek nakon prestanka sukoba; ovaj povratak izvršiće se u roku od šest meseci od dana kada je traženje učinjeno.

c) U toku uzastopnih transporta i dok se kulturna dobra nalaze na teritoriji druge Države, ona će biti zaštićena od svakog uzapćenja i sa njima neće moći raspolagati ni onaj koji ih je prodao, ni depozitar. Ipak, ako bezbednost dobara zahteva, depozitar će moći, uz pristanak predavaoca, da prenese ova dobra na teritoriju treće zemlje pod uslovima predviđenim u ovom članu.

d) U traženju za stavljanje pod specijalnu zaštitu potrebno je navesti da Država, na čiju se teritoriju upućuje transport, prihvata odredbe ovog člana.

Član 19

Okupirana teritorija

Kada jedna Visoka Strana Ugovornica, koja okupira teritoriju druge Visoke Strane Ugovornice prenosi kulturna dobra u sklonište koje se nalazi na drugoj tački ove teritorije, a u nemogućnosti je da se pridržava predviđene procedure iz člana 17 ovog Pravilnika, rečeni transport neće se smatrati kao da je izvršen suprotno smislu člana 4 Konvencije, ako Generalni komesar za kulturna dobra potvrdi pismeno, pošto je konsultovao redovne čuvarе, da su okolnosti uslovile potrebu ovog transporta.

G l a v a IV

ZNAK RASPOZNAVANJA

Član 20

Stavljanje znaka

1) Stavljanje znaka raspoznavanja i stepen njegove vidljivosti ostavljaju se oceni nadležnih vlasti svake Visoke Strane Ugovornice. Znak se može naime, stavlјati na zastavama ili povezima na rukavu. On može biti naslikan na jednom predmetu ili biti izražen u ma kakvoj drugoj odgovarajućoj formi.

2) Ipak, ne isključujući eventualnu potpuniju signalizaciju, znak će, u slučaju oružanog sukoba i u slučajevima spomenutim u članovima 12 i 13 Konvencije, biti stavljen na prevoznim sredstvima transporta tako da bude jasno vidljiv danju, kako iz vazduha, tako i sa zemlje. Znak treba da bude vidljiv sa zemlje i postavljen:

a) na pravilnim razdaljinama koje bi bile dovoljne da se jasno odredi obim centra u kome se nalaze kulturne znamenitosti koje su pod specijalnom zaštitom;

b) na ulazu drugih nepokretnih kulturnih dobara, koja se nalaze pod specijalnom zaštitom.

Član 21

Identifikacija lica

1) Lica, navedena u alineji b) i c) paragrafa 2 člana 17 Konvencije mogu nositi povez na rukavu na kome se nalazi znak raspoznavanja, a koji su izdale i žigosale nadležne vlasti.

2) Ova lica imaju specijalnu legitimaciju koja je snabdevena sa znakom raspoznavanja. U ovoj legitimaciji označiće se bar ime i prezime, datum rođenja, zvanje ili čin i funkcija imao- ca legitimacije. Legitimacija treba da ima fotografiju nosioca, a pored toga, bilo njegov potpisa, bilo njegove otiske prstiju, bilo i jedno i drugo. Na njoj će biti utisnut i suvi pečat nadležne vlasti.

3) Svaka Visoka Strana Ugovornica ustanovljava svoj model legitimacije uzimajući za uzorak formu koja je data kao primer u aneksu ovog Pravilnika. Visoke Strane Ugovornice dostaviće jedna drugoj usvojeni model. Svaka legitimacija je napravljena, po mogućnosti, bar u dva primerka od kojih se jedan čuva kod Države koja ju je izdala.

4) Napred navedena lica ne mogu biti lišena, osim iz osnovnih razloga, ni svoje legitimacije, niti prava da nose svoj povez na rukama.

LEGITIMACIJA

za personal angažovan za
zaštitu kulturnih dobara

Ime _____

Prezime _____

datum rođenja _____

zvanje i čin _____

funkcija _____

je nosilac ove legitimacije na osnovu Haške konvencije od
14. maja 1954. god. za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba.

Datum izdavanja
legitimacije

Broj legitimacije

Poledina
=====

Fotografija nosioca

Potpis ili otisci prstiju
ili oboje

Suvi pečat vlasti koja
je izdala legitimaciju

Rast

Oči

Kosa

Drugi eventualni znaci za raspoznavanje

Sleduju potpisi predstavnika sledećih Država:

Federalne Republike Nemačke, Andore, Australije, Belgije, Kine, Kube, Ekvadora, Španije, Sjedinjenih Američkih Država, Francuske, Grčke, Mađarske Narodne Republike, Indije, Iraka, Irana, Irske, Države Izrael, Italije, Libije, Luksemburga, Monaka, Nikaragve, Norveške, Holandije, Filipinske Republike, Poljske Narodne Republike, Portugalije, Bjeloruske Sovjetske Socijalističke Republike, Ukrajinske Sovjetske Socijalističke Republike, Rumunske Narodne Republike, Republike San Marino, Republike El Salvador, Siriske Republike, Čehoslovačke Republike, Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika, Urugvajске Republike i Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

P R O T O K O L

Visoke Strane Ugovornice složile su se o sledećem:

I

1) Svaka Visoka Strana Ugovornica se obavezuje, da sprečava izvoz kulturnih dobara sa teritorije koju je ona okupirala u toku oružanog sukoba, a koja su definisana u članu 1 Konvencije za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba potpisane u Haagu 14. maja 1954. godine.

2) Svaka Visoka Strana Ugovornica obavezuje se da stavi pod sekvestar ona kulturna dobra koja su uvezena na njenu teritoriju bilo direktno, bilo indirektno, sa ma koje okupirane teritorije. Ovo stavljanje pod sekvestar učiniće se bilo po zvaničnoj dužnosti u momentu uvoza, bilo, u nedostatku toga, na traženje vlasti okupirane teritorije.

3) Svaka Visoka Strana Ugovornica se obavezuje da vrati, po završetku neprijateljstava, nadležnim vlastima ranije okupirane teritorije, kulturna dobra koja se nalaze kod nje, ako su ova dobra bila izvezena protivno principu iz prvog paragrafa. Ova dobra neće moći nikad biti zadržana na ime ratne oštete.

4) Visoka Strana Ugovornica, koja je bila obavezna da spreči izvoz kulturnih dobara sa teritorije koju je okupirala, dužna je da plati oštetu dobra namernim pritežavaocima kulturnih dobara, koja treba da se vrate shodno prethodnom paragrafu.

II

5) Kulturna dobra sa teritorije jedne od Visoke Strane Ugovornice, koja je ona deponovala u cilju zaštite od opasnosti oružanog sukoba, na teritoriju druge Visoke Strane Ugovornice biće, nakon završetka neprijateljstava, vraćena od ove poslednje nadležnim vlastima teritorije sa koje su ova dobra doneta.

III

6) Ovaj Protokol nosiće datum 14. maja 1954. godine i biće otvoren za potpisivanje do 31. decembra 1954. godine, svim Državama koje su bile pozvane na konferenciju koja se održala u Haagu 21. aprila 1954. godine do 14. maja 1954. godine.

7) a) Ovaj Protokol podneće se na ratifikaciju Državama potpisnicama shodno njihovim odgovarajućim ustavnim procedurama.

b) Instrumenti ratifikacije deponovaće se kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

8) Od dana svog stupanja na snagu, ovaj Protokol biće otvoren za pristupanje svim državama navedenim u paragrafu 6, koje ga nisu potpisale, kao i za svaku drugu Državu, koja je od Izvršnog Saveta Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu pozvana da mu pristupi. Pristupanje će se izvršiti deponovanjem instrumenta pristupanja kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

9) Države navedene u paragrafima 6 i 8 mogu, u momentu potpisivanja ratifikacije ili pristupanja, da izjave da neće biti vezane odredbama iz I dela ili onih iz II dela ovog Protokola.

10) a) Ovaj Protokol stupa na snagu tri meseca nakon deponovanja pet ratifikacionih instrumenata.

b) Kasnije on stupa na snagu za svaku Visoku Stranu Ugovornicu tri meseca posle deponovanja njenog instrumenta za ratifikaciju ili pristupanje.

c) U slučajevima predviđenim u članovima 18 i 19 Konvencije za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oruženog sukoba, potpisane u Haagu 14. maja 1954. godine, ratifikacije i pristupanja, koji su deponovani od Strana u sukobu pre ili posle početka neprijateljstava ili okupacije, stupaju odmah na snagu. U ovim slučajevima Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, dostaviće, najbržim putem, saopštenja, koja su predviđena u paragrafu 14.

11) a) Sve Države, koje su članice Protokola preduzeće na dan njegovog stupanja na snagu sve potrebne mere kako bi osigurale njihovu efektivnu primenu u roku od šest meseci.

b) Ovaj rok biće šest meseci, računajući od dana deponovanja instrumenta ratifikacije ili pristupanja za sve Države koje budu deponovale njegov instrument ratifikacije ili pristupanja nakon datuma stupanja na snagu Protokola.

12) Svaka Visoka Strana Ugovornica može, u momentu ratifikacije ili pristupanja ili u svakom docnijem momentu, da izjavi, putem notifikacije upućene Generalnom direktoru Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu da će se taj Protokol proširiti na sve ili na neke od teritorija za čije je međunarodne odnose ona odgovorna. Ova notifikacija stupa na snagu tri meseca od dana njenog prijema.

13) a) Svaka Visoka Strana Ugovornica može otkazati ovaj Protokol u svoje sopstveno ime ili u ime svake teritorija za čije je međunarodne odnose ona odgovorna.

b) Otkaz će biti notifikovan pismenim instrumentom deponovanim kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

c) Otkaz stupa na snagu godinu dana od prijema instrumenta za otkazivanje. Ipak, ako se u momentu isteka ove godine, Strana koja otkazuje nađe umešana u oružani sukob, otkazivanje će ostati bez snage do završetka neprijateljstva i, u svakom slučaju, sve dotle dok ne budu završene operacije vraćanja kulturnih dobara.

14) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu obavestiće Države navedene u paragrafima 6 i 8, kao i organizaciju Ujedinjenih nacija, o deponovanju svih instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja navedenih u paragrafima 7, 8, i 15 kao i o notifikacijama i otkazivanjima uzajamno predviđenim u paragrafima 12 i 13.

15) a) Ovaj protokol može biti izmenjen ako je njegovu reviziju tražila više nego jedna trećina Visokih Strana Ugovornica.

b) Generalni direktor Organizacije Ujedinjenih Nacija za prosvetu, nauku i kulturu sazvaće konferenciju u tu svrhu.

c) Amandmani na ovaj Protokol stupiće na snagu tek pošto ih jednoglasno prihvate Visoke Strane Ugovornice, koje su predstavljene na konferenciji i pošto budu primljeni od svake Visoke Strane Ugovornice.

d) Primanje od Visokih Strana Ugovornica, amandmana na ovaj Protokol, koji budu prihvaćeni od konferencije navedene u alinejama b) i c), izvršiće se deponovanjem formalnog instrumenta kod Generalnog direktora Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

e) Nakon stupanja na snagu amandmana na ovaj Protokol, samo tako izmenjeni tekst ovog Protokola ostaće otvoren za ratifikaciju ili prihvatanje.

Shodno članu 102 Povelje Ujedinjenih nacija, ovaj Protokol će biti registrovan u Sekretarijatu Ujedinjenih nacija na traženje Generalnog direktora organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu.

U potvrdu čega su potpisnici, propisno ovlašćeni, potpisali ovaj Protokol.

Radeno u Haagu, 14. maja 1954. godine, na engleskom, španskom, francuskom i ruskom jeziku, čija su sva četiri teksta podjednako autentična, u jednom primerku, koji će biti deponovan u arhivi Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvetu, nauku i kulturu, i čije će overene kopije biti dostavljene svim Državama navedenim u paragrafu 6 i 8, kao i Organizaciju Ujedinjenih nacija.

Sleđuju potpisi predstavnika sledećih država:

Federalne Republike Nemačke, Belgije, Kine, Ekvadora, Francuske, Grčke, Indije, Iraka, Irana, Italije, Libije, Luksemburga, Monaka, Nikaragve, Norveške, Holandije, Republike San Marino, Republike El Salvador, Siriske Republike, Urugvaja i Federativne Narodne Republike Jugoslavije.